

1572739

ІСТОРІЯ ВІЙН І ВІЙСЬКОВОГО МИСТЕЦТВА

Від масових армій до відродження
професійних армій
(XX — початок XXI ст.)

Військова справа охоплює всі сторони існування і розвитку будь-якого суспільства, а також стосунків між його членами. Виробнича культура, розвиток і прогрес технологій, налагодження виробництва і поява нових технічних засобів завжди пов'язані з війнами. Таким чином можна стверджувати, що військова історія фактично є найповнішою історією людського суспільства, яка охоплює всі сторони його буття.

Третій том нашого видання присвячений історії війн і військового мистецтва від масових армій до відродження професійних армій (XX – початок XXI ст.). Основну увагу приділено подіям двох світових війн. Уперше детально розібрані військові дії на території України, роль партизанів та участь українського народу в цих війнах. Праця розрахована як на спеціалістів, так і на широкий загаль, усіх, хто цікавиться військовою історією.

ЗМІСТ

Вступ (Л. Войтович, В. Голубко, В. Грицюк, Л. Кривизюк, О. Лисенко, Ю. Овсінський)	3
Розділ 33. Перша світова війна. Сили і плани сторін. Військово-політична ситуація в Європі напередодні «Великої війни». Стратегічні плани командування воюючих сторін напередодні воєнних дій. Сили сторін. Німецька армія. Австро-угорська армія. Французька армія. Російська армія. Британська армія. Початок воєнної кампанії. Крах «Плану Шліффена» (В. Голубко)	15
Розділ 34. Галицька (Галіційська) битва 18 серпня — 21 вересня 1914 р. Ситуація напередодні битви. Початок битви. Бої на галицько-львівському напрямку. Вирішальна стадія Галицької операції. Городоцька битва. Завершення битви. Бої на Буковині, в Карпатах і на Закарпатті восени 1914 р. (В. Голубко)	56
Розділ 35. Тупик окопної війни. Поява танків. Ситуація на фронтах на початку 1915 р. Перегляд концептуальних підходів щодо продовження воєнних дій. Бойові дії на головних фронтах у 1915—1916 рр. Бойові дії на другорядних фронтах та на морі. Кампанії 1917—1918 рр. Закінчення війни (В. Голубко)	79
Розділ 36. Польсько-українська війна 1918—1919 рр. Галицька Армія. Військово-політичні передумови війни. Встановлення української влади у Львові й українсько-польські бої у місті. Збройні сили противників. Галицька Армія. Військо Польське на Галицькому фронті. Бойові дії на польсько-українському фронті. Причини поразки Галицької Армії. Особливості тактики у польсько-українській війні (В. Голубко)	144
Розділ 37. Українське військо у визвольних змаганнях 1918—1921 рр. Політична ситуація в Україні після падіння російського самодержавства і закладення підвалин національного війська. Перша агресія радянської Росії проти УНР (грудень 1917 — березень 1918 рр.). Військово-політична ситуація в Україні наприкінці 1918 — початку 1919 рр. Друга радянсько-українська війна. Українсько-білогвардійська війна. Армія УНР у польсько-радянській війні 1920 р. Останні бої Армії УНР. Особливості організації і тактики Армії УНР (В. Голубко)	189
Розділ 38. Військова наука між двома світовими війнами. Концепція майбутньої війни у поглядах радянських воєначальників. Німецька військово-теоретична думка: від Веймарської Республіки до Третього Райху. Військова доктрина Італії. Військова доктрина Японії. Військові доктрини західних демократій (В. Голубко)	268
Розділ 39. Перевірка нових теорій: локальні війни 1924—1939 рр. Перед загрозою нового глобального конфлікту. Війни та збройні конфлікти за участю європейських держав.	

Іспано-франко-марокканська війна 1920—1926. Друга італо-сануситська війна 1923—1931. Італо-ефіопська війна 1935—1936 рр. Громадянська війна 1936—1939 рр. в Іспанії. Судетський конфлікт і розчленування Чехословаччини. Утворення Карпатської України та її боротьба проти агресії Угорщини. Воєнні конфлікти у Східній Азії. Японсько-радянські прикордонні конфлікти 1938—1939 рр. Парагвайсько-болівійська війна 1932—1935 рр. (війна Гран-Чако) (В. Голубко)	307
Розділ 40. Друга світова війна. Польська кампанія 1939 року. Загострення німецько-польських відносин. Глівіцький інцидент. Співвідношення сил і плани сторін. Вереснева кампанія 1939 р. Війська Польського проти вермахту. Радянське вторгнення в Польщу. Закінчення кампанії (В. Голубко).....	342
Розділ 41. Бойові дії на теренах України на початку Другої світової війни (1939—1940 рр.). «Війна» до початку війни. Збройне протистояння «Карпатської Січі» окупаційним угорським військам весною 1939 р. Агресія чи «визвольний похід»? Наступальна операція Українського фронту у вересні 1939 р. Військова операція без ведення бойових дій. Наступальна операція Південного фронту в Південній Бессарабії та Північній Буковині у червні — липні 1940 року (В. Грицюк, Л. Кривизюк, О. Лисенко)	373
Розділ 42. Данія і Норвегія. Французька кампанія. Битва за Англію. «Дивна війна». Ескалація військового протистояння у Північній Європі. Збройна агресія СРСР проти Фінляндії. Вторгнення німецьких військ у Норвегію і Данію. Розгром Франції. Оборона Британських островів (В. Голубко)	389
Розділ 43. Бойові дії в ході окупації українських земель військами гітлерівської коаліції (1941—1942 рр.). Місце та роль України у воєнно-стратегічних планах Гітлера і Сталіна в період підготовки до радянсько-німецької війни. Прикордонне бойовище (22.06— 6.07.1941 р.). Бродівсько-Дубенська танкова битва. На лінії Сталіна. Оборонні операції (бойові дії) військ Південно-Західного напрямку на Правобережній Україні (10.07 — кінець 08 1941 р.). Оборона Києва, катастрофа Південно-Західного фронту та її наслідки (Київська оборонна операція 1941 р.). Оборона Одеси (5.08—16.10.1941 р.) та Севастополя (30.10.—12.07.1942 р.). Боротьба за Крим та Таманський півострів (середина 09—19.05.42 р.). Операції військ Південно-Західного напрямку в першій половині 1942 р. Барвінково-Лозівська наступальна операція (18.01— 31.01.1942 р.). Харківське бойовище (12.05— 29.05.1942 р.). Оборонні операції радянських військ на куп'янському напрямі і відхід їх за р. Оскол (10—26.06.1942 р.) (В. Грицюк, Л. Кривизюк, О. Лисенко).....	417
Розділ 44. Від кордону до Москви, Сталінграда і Курської дуги. Танковий погром. Народний порятунок. Невдачі весни — початку літа 1942 р. Сталінградська стратегічна оборонна операція (17 липня — 18 листопада 1942 р.). Оборонні операції на дальніх підступах до Сталінграда (17 липня — 17 серпня 1942 р.). Оборонні операції на ближніх підступах (18 серпня — 12 вересня). Бої в місті (13 вересня — 18 листопада). Сталінградська стратегічна наступальна операція (19 листопада 1942 — 2 лютого 1943 р.). Курська дуга. Прохорівська танкова битва (10—12 липня 1943 р.) (В. Грицюк, Л. Кривизюк).....	480

Розділ 45. Наступальні операції та бойові дії на території України (1943—1944 рр.).	
Воєнні дії на теренах України у зимовій кампанії 1942/1943 року. Донбаська наступальна операція Південно-Західного і Південного фронтів (29.01—18.02.1943 р.) та Харківська наступальна операція Воронізького фронту (2.02—3.03.1943 р.). Оборонна операція Південно-Західного і Воронізького фронтів на донбаському і харківському напрямках (22 лютого — 23 березня 1943 р.). Наступ радянських військ на Лівобережжі та Півдні, захоплення стратегічних плацдармів на Дніпрі у літньо-осінній кампанії 1943 року. Операції Воронізького (1-го Українського) фронту на київському напрямі (1.10—22.12.1943 р.). Нижньодніпровська стратегічна наступальна операція 2, 3 і 4-го Українських фронтів (26.09—20.12.1943 р.). Керченсько-Ельтигенська десантна операція (1—11.11.1943 р.). Стратегічний наступ на Правобережній Україні та звільнення Криму у зимовій кампанії 1943/1944 рр. Воєнні дії на теренах України у літньо-осінній кампанії 1944 року. Повне вигнання гітлерівських військ з українських земель. Результати та наслідки бойових дій на теренах України у роки Другої світової війни (В. Грицюк, Л. Кривизюк, О. Лисенко)	552
Розділ 46. Бойові дії радянських партизанів та національно-визвольний рух на теренах України (1941—1945 рр.). Дії радянських партизанів на підтримку Червоної армії. Бойові дії українських самостійницьких сил у 1943—1945 рр. Українсько-польське протистояння. Антибільшовицька боротьба УПА (В. Грицюк, Л. Кривизюк, О. Лисенко)	600
Розділ 47. Операції в Африці і Західній Європі. Вклад союзників. Кампанія на Балканах і в Середземномор'ї. Війна у Північній Африці. Десант союзників на Сицилію та вторгнення в Італію. Вторгнення союзників у Західну Європу. Плани і підготовка до вторгнення. Нормандська десантна операція. Бої у Нормандії і звільнення Франції. Битва на підступах до Райху. Останні спроби німецького контрнаступу на Західному фронті. Відступ німецьких військ з Італії та Балкан. Бої на Західному фронті у 1945 р., закінчення війни у Європі (В. Голубко).....	666
Розділ 48. Війна з Японією. Воєнно-політична ситуація в тихоокеанському регіоні на початку Другої світової війни. Японська атака на Перл-Харбор. Вступ у війну США і японський бліцкриг в Азії. Захоплення Філіппін. Бірманська кампанія 1942 р. Операції в Індійському океані. Воєнні дії у Тихоокеанському регіоні. Захоплення Японією Голландської Ост-Індії. Бої у Кораловому морі. Битва за острови Мідвей. Операції на Соломонових островах. Битва за Гуадалканал. Перехід ініціативи до військ союзників. Бойові дії у 1943 — на початку 1945 рр. Воєнні дії на суші. Бірманська кампанія 1943—1945 рр. Операції у південній і південно-західній частині Тихого океану. Операції у центральній частині Тихого океану. Філіппінська операція 1944—1945 рр. Битви за острови Іводзіму та Окінаву. Розгром Японії. Закінчення війни. Військово-політичне становище Японії на завершальному етапі війни. Атомне бомбардування Японії. Вступ у війну СРСР. Капітуляція Японії (В. Голубко)	715
Розділ 49. Повернення до професійних армій чи перспективи подальшої еволюції військової справи? (Л. Кривизюк)	766